

Har "utvecklingen" gått för långt?

I senaste numret (april 2009) av Yachting World finns en del intressant läsning. Robin Knox-Johnston skriver i sin krönika om haverierna i Vendée Globe och Volvo Ocean Race. Han konstaterar att i startfältet i Vendée fanns 8 båtar byggda före 2004. Av dessa fullföljde 6. Men av de 22 båtar byggda efter 2004, lyckades endast 5 fullfölja. En av dessa fick dessutom segla sista biten utan köl! Så det är i stort sett "högbudget"-projekten som misslyckas. Man kan som sir Robin, inte låta bli att fråga sig vad som har gått snett när dessa båtar helt enkelt går sönder på löpande band, trots att de är konstruerade för uppgiften att segla runt jorden i de tuffaste av farvatten.

Under den 4:e etappen av Volvo Ocean Race, mellan Singapore och Qingdao var det endast 3 av 7 startande som lyckades fullfölja etappen utan avbrott. Den 4:e - Ericsson 3 - lyckades till sist komma i mål efter att ha reparerats i Taiwan. Detta efter att hela förskeppet spruckit och båten varit nära att sjunka. Resten av flottan får i bästa fall reparerats och sedan åka lastbåt till Rio för de sista etapperna. Båtarna gick sönder under hård vind och stark ström väster om Filippinerna.

Även om det naturligtvis är så att dessa båtar är fullproppade med moderna finesser och känsliga "high-tech"-konstruktioner, är det oroande att såpass många drabbades av strukturella skador i skrovet.

Litet längre fram i samma tidning finns en artikel: "A brutal leg to China" om just den 4:e etappen av Volvo Ocean Race, samt en artikel, "Broken by Design?" som i detalj beskriver vad som hände med båtarna både där och under Vendée. Det får mig att tänka på hur moderna familjeseglbåtar byggs numera.

Många av varven har tagit efter mycket av konstruktionstänket från extrema havskappseglingsbåtar. Så liten våt yta som möjligt. Flackt förskepp och platta bottnar med en djup köl med bulb och med minimal anliggningsyta mot skrovet, stort, djupt frihängande roder.

Alla som seglat en sådan modern båt i grov havssjö, helst på kryssbog, vet hur utomordentligt tröttsamt det är. Det platta förskeppet dänger ned med en duns i varje vågdal. Allt som inte sitter fast hoppar omkring, en del av det som sitter fast lossnar och hoppar omkring. Den som försöker stå och laga litet varm mat till besättningen, far omkring som en vante i köket, maten far omkring över hela pentryt och det är lätt att hela eller delar av besättningen ledsnar och bara vill åka hem.

Jag har stått och pratat med folk på ett småbåtsvarv som fått i uppdrag att reparera en ganska ny båt, vars förskepp börjat delaminera efter en transportsegling över södra Östersjön från Tyskland. Den båten hade inte utsatts för mer än "normalt" dåligt väder med kulingvindar och rätt grov sjö.

Men dess platta förskepp hade inte stått emot påfrestningarna av att oavlåtligt drämmas ned i vågdalarna. Sådana båtar ger sig intet ont anande "familjeseglare" ut i på oeanöverseglingar, i bästa fall i ARC i sämsta fall på egen hand, helt utlämnade åt sig själva och elementen. I båtar som dels tröttar ut besättningen och gör att beslut som fattas påverkas av trötthet och stress pga en jobbig miljö ombord. I båtar som måste vara synnerligen rejält byggda för att klara vädrets påfrestningar. Är de nya, massproducerade, kostnadseffektivt byggda båtarna det?

Jag försöker segla i "dåligt" väder så ofta jag kan. Det är ett sätt för

mig att träna. Ett sätt att förbereda mig för längre seglatser, i första hand över Nordsjön och sedan längre. Jag sitter där i sittbrunnen i vår Malö och imponeras hela tiden hur mjukt och fint hon tar den grova havssjön. Hur det djupa förskeppet skär genom vågorna. Visserligen kan jag få känningar av sjösjuka i den mjuka sugande gungningen, men jag slipper det hårda slåendet och dunkandet som jag upplevt t.ex. på charterbåtar i Medelhavet när man stångar sig fram över ett vresigt hav. När man blir så trött i huvudet på oväsen, skrammel och att dängas ned i vågdalarna att man bara längtar efter att gå i land.



I vår Malö längtar jag aldrig i land.

Visst, jag blir omseglad av båtar av nyare årsmodeller, men när jag sitter där och seglar i kulingen över ett oroligt hav där vågbergen tornar upp sig omkring mig, funderar jag på om det inte alltid kommer att finnas en marknad för nyproduktion av båtar med Malö's mer beprövade konstruktionsfilosofi. Båtar som håller. Båtar som inte tröttar ut besättningen. Båtar som gör att man inte längtar till land utan till horisonten...

Inlägg författat av:

Bo Hedqvist - ägare av en Malö 38 från 1990 nummer 177.